

KALP TRANSPLANTASYONU (NAKLİ) NEDİR?

Kalp transplantasyonu veya nakli ameliyatı hastanın değişik nedenlerle yeterli görev yapamayan ve kalp yetmezliğine yol açan hastanın kalbinin çıkarılarak yerine uygun şartları taşıyan bir vericinin bağışladığı kalbin takılması işlemidir. İlk olarak 1967 yılında Güney Afrika'da Dr Cristian Barnard tarafından başarıyla gerçekleştirilmiş olup bundan hemen sonra 22 Kasım 1968'de kliniğimizin kurucusu Dr Kemal Bayazıt tarafından ülkemizdeki ilk kalp nakli ameliyatı gerçekleştirilmiştir. Kalp bir kas dokusudur ve kan dolaşımını sağlayan bir pompa görevi görür. Geçirilmiş kalp krizi, tedavi edilmemiş kapak hastalığı, doğuştan ve enfeksiyon başta olmak üzere değişik nedenlerle kalp kasında bozulma oluşabilir ve kasılma gücündeki azalmaya bağlı kalp yetmezliği bulguları ortaya çıkar. Bu durumdaki bir hastanın en etkin tedavi yöntemi kalp nakli ameliyatıdır. Organ nakli konusunda tüm organizasyonu Sağlık Bakanlığı Organ Nakli Daire Başkanlığı'na bağlı Ulusal Koordinasyon Merkezi yürütmektedir. Bu organizasyonda en önemli kriter ve öncelik hastanın aciliyetidir.

KALP NAKLİ AMELİYAT ENDİKASYONLARI NELERDİR?

Unutulmaması gereken durum, kalp yetmezliğinin komplike bir olay olduğu ve her hasta için ameliyat endikasyonlarının farklılıklar gösterebileceğidir. Böylesi bir durumda doktorunuzdan mutlaka bilgi almalısınız. Hastalarda rutin kalp ameliyatı hastalarında istenen tetkiklere ilaveten daha ileri testler yapılmalı ve bu sonuçlara göre hastanın kalp nakli için uygun olup olmadığına karar verilmelidir.

KALP NAKLİ AMELİYATININ ALTERNATİFLERİ VAR MI?

Kalp nakli bu hastalar için son ve en etkin tedavi seçeneğidir. Ancak organ beklerken durumu iyice kötüleyen veya kalp nakli ameliyatı için uygun bulunmayan yapay kalp cihazları takılabilir. Bu tarz ameliyatlarda kliniğimizde başarıyla gerçekleştirilebilmektedir.

KALP NAKLİ OPERASYONU NASIL YAPILIR?

Hastaya uygun kalp vericisi çıktığında hasta acil ameliyata alınır. Operasyonlarda göğüs kemiği orta hattan aşağıya doğru kesilir ki bu kesi ile cerrah çalışabileceği en rahat görüş alanını elde eder. Hasta ameliyatta kalp-akciğer makinesi olarak adlandırılan cihaza bağlanır. Kalp ameliyathaneye getirildikten sonra kardiopleji olarak isimlendirilen özel kimyasal bir solüsyon ile kalp durdurulur ve uygun kesilerle yerinden çıkarılır. Daha sonra yeni kalp ve ana damarlar uygun şekilde dikildikten (anostomozları tamamlandıktan) sonra kalp çalıştırılır. Bu işlemler tamamlandıktan sonra kalp-akciğer makinesinden hasta ayırılarak göğüs kemiği kapatılır ve ameliyat sonlandırılır. Verici kalbi çıkarıldıktan sonra bu işlemler maksimum 4-5 saatte tamamlanmalıdır. Aksi takdirde yeni kalbin çalışmasında sorun yaşanabilir.

KALP NAKLİ AMELİYATININ RİSKLERİ VE KARŞILAŞILABİLİNECEK KOMPLİKASYONLARI NELERDİR?

Kalp nakli ameliyatlarında da diğer açık kalp ameliyatlarında olduğu gibi beklenebilecek komplikasyonlar; kanama, infeksiyon, felç, böbrek yetersizliği vb. komplikasyonlardır. Ancak farklı olarak bu hastalarda en korkulan komplikasyon organ reddidir. Bunu önlemek için her türlü önlem ve bağışıklık sistemini baskılayıcı tedaviye rağmen hastanın vücudu yeni kalbini reddedebilir. Bu komplikasyonların görülme olasılıklarının az ancak mevcut olduğu unutulmamalıdır. Yine bu hastalar organ reddini önlemek için immünsüpresif tedavi denilen bir tedavi protokolü uygulandığından enfeksiyon gelişme riski yönünden daha dikkatli olunmalı ve hasta mümkün olduğunca etraftan korunaklı tutulmalıdır.

KALP NAKLİ AMELİYATININ ERKEN DÖNEM SONUÇLARI NASILDIR?

Başarılı bir kalp nakli sonrası hastalar 2-3 gün yoğun bakımda tutulur ve ardında servise alınırlar. Bazı hastalarda cerrahi kesinin olduğu bölgede ağrıları devam eder ancak bu ağrılar ağrı kesicilere cevap verirler. İlk 48-72 saat sonrasında bu ağrılar kaybolur. Operasyon sonrasında hastalar ameliyat travmasına rağmen kendilerini daha rahat hissederler çünkü nefes darlığı ve kalp yetmezliği bulgularından kurtulmuşlardır. Ancak bu dönemde hastalar enfeksiyon riski açısından hasta ziyaretinden uzak tutulmalıdır. Hastaların servis takiplerinde sorun yaşanmazsa 15-20. günde taburcu edilir ve periyodik kontrollere çağrılırlar.

BAŞARILI BİR KALP NAKLİ AMELİYATI SONRASI UZUN DÖNEM SONUÇLARI NEDİR?

Kalp nakli ameliyatlarının uzun dönem sonuçları oldukça iyidir. Hastaların büyük bir çoğunluğu nefes darlığı şikayetlerinin kalmadığı, gerek iş yaşamlarında gerekse özel yaşamlarında performanslarının arttığı, daha sağlıklı bir yaşam sürdürdüklerini ifade etmektedir.

